

У^{Олесь}
ЛьяНенко

Софія

Роман

Харків
«ФОЛІО»
2018

ПІСЬ

Лукаш пройшов ще кілька кроків, вдихнув гірчичний запах пороху, а вже потім відчинив двері. Чоловіки, всі троє, сиділи на стільцях в однаковій позі, наче так народилися, наче домовилися, що просто прийдуть рівно о такій-от годині, в такій-от час, прийдуть і сядуть. Вони нагадували дітей, або були як діти — креснуло у тім'я Лукаша, але нічому він не здивувався. Лише десь віддалено спіймав думку, що на нього чекає щось більше і несподіваніше, ніж троє пристрелених чоловіків у черевиках з крокодилячої шкіри, з обличчями єгипетських мумій. Дивлячись зовсім тупо на першого, із закинutoю назад головою із залізаною у стилі шістдесятих зачіскою, з теплою і ще теплою калюжею крові між широко розставленими ногами і ніжками стільця, розпачливо, швидше від спраги і похмілля, спеки і ще якихось зверхніх надокучливих обов'язків, Лукаш прокручував у голові: аби тільки сьогодні не спізнитися на виставу, купити квитки, а си-ну — клятуший ноутбук.

Зовсім несподівано пролетіла зеленою мухою думка, від якої у Лукаша перевернуло всі нутроші. Він уп'явся поглядом у щось таке, від чого не міг відірватися, але видавалося, що оте, котре він бачив, ніколи, від самого народження, від самого створення не мало форми. Зіниці у нього звузилися, вкололи прямо-таки небо, що текло широким руслом синьої, з білими щербинами, порцеляни. «Софія...» — раз по раз видобував звуки язик, що терпнув і дерев'янів. «Точно, — крізь нудоту, туман і ще щось подумалося, — лише у неї були такі патли...» І далі, вже далі, він вийшов на східці, звиклий до пороху, і рівно нічого не згадував.

Узагалі-то Лукаш часто згадував. Сентиментальний від натури, він тільки те й робив, що згадував — день, рік, тиждень, лишаючи у своїй пам'яті дивовижні порухи і дивовижний світ щемкості, болю і радощів. Ніхто б його не запідозрив у садомазохізмі, садизмі і ще чомусь. Тим паче, що сам Лукаш уважав за потрібне триматися того, що його втішить, якщо, звісно, це не заважає життю навколишнього. Але зараз він вийшов прямо під сине небо і пішов, слухаючи, як шурхотять сосни у самих верхівках, у самому небі, де чистота дня — і нічого більше. Він ішов, і дорога виповзала з-під підошов жовтогарячою гадюкою. Він пройшовся повз порожній будинок, з такими ж великими вікнами, як і той, котрий він покинув; на решті щось, саме «щось» змусило його зупинитися, і він сів на камінь, великий і теплий, хоча на вулиці не стояла

пообідня пора. Так він просидів на тому камені не знати скільки, сумними собачими, як у спанієля, очима дивлячись на білі скалки сонця, що розбивалися об калюжу води. Він сидів, нічого не думав, лише тамував нудоту під ложечкою. Він переконував себе, несподівано віддаючись вирваним фразам: якщо час незмінний, то незмінна і людина; як статична одиниця, чи напросто як кимсь запрограмована іграшка... І тут його вирвало. Вирвало зеленою жовчю з кров'ю. Сморід міст, сіл, усього світу разом із загиблими континентами вилітав з його пельки зеленими стрічками блювотиння...

Її давно не було. Зовсім не було. Сморід міста: «Я ригаю під ноги, під себе, я сцяв під себе, я дрович і не обтирав сперму з пальців... Я облип лепом людського безумства і не думав про очищення, бо гадав, що так потрібно... А потім прийшла думка, що ніхто мені цього не дозволить...» Несподівано, чого Лукаш боявся найбільше, більше, ніж нудоти і нежданих почуттів, стіна лісу скінчилася, наче розступилася... «Це був ще один сон», — в'яло повторював його мозок. Він блювонув ще раз, протяжно, довго, і після того настала тиша і заспокоєння, і коли він підвівся, то чомусь уже напевне знав, що нічого з того не повернеться. Але думка про те, що бачив Лукаш, що він розумів, була тільки тим відголосом, як-то б він зловив салатний, ніжного кольору притлумлений біль, що вітром ударився, розбився і розлетівся від стінок чужого серця... І все знову повторилося: жовта стрічка дороги,

блювотиння і дикі спазми у шлунку та голові... Нарешті він звівся і дійсно, з подивом чи ні, побачив велетенську червону споруду. Це був рівний, як нарізаний на Різдво торт, елітарний будинок в елітарному районі. І Лукаш здихнув важко, як людина, що приймає належне і повертається туди, звідки прийшла. Нічого незвичного...

Так воно почалося над цим низьким небом з крикливими річковими чайками, з рядами цегляних та панельних будинків. Зараз стіни піднімалися, як стіни китайської пагоди, наче вони стояли і вивищувалися тут вічність...

Мати тягала її до ванної. Знімала штани, перегинала через коліно і шмагала. Жінка з круглим миловидим обличчям, з очима, як яшмові камінчики на березі чогось такого, що може вигадати жінка, поховавши це під млосним поглядом перезрілої красуні. Спочатку маленька рудоволоса сучка опиралася, але далі час усе означив для неї як на краще. У матері — ніколи не скажеш — було багато книжок по психології, ліпосакції, дієті, йозі, буддизму і ніяких чоловіків у радіусі ста двадцяти кілометрів за межами столиці. Пізніше затягування у ванну, знімання штанів, коли вона, ця рудоволоса бестія, наче дивилася на когось іншого, через плече, уподобав вітчим, що несподівано і неждано з'явився у житті її матусі. Хто більше зрадів його появи у цьому великому, притрушеному віковичним пилом домі, лишиться непотрібною таємни-

цею. У сорокадев'ятирічному віці мама задовольнялася малою потребою, готуючись зустріти пізній клімакс, старість, забуття, і її влаштував англійський чай, Окуджава, Фройд і Юнг; але у світі немає спокою. Цього маман не врахувала. Вона піймала себе на тому, що задивляється на служницю, особливо вранці, коли та прибиралася біля вікна з рожевим осіннім заходом сонця, чистотою повітря, яке наповнювало маман спогадами і не лише.

Можливо, відтоді і почалися порки Софії. У цьому не було нічого виховального, але обидві жінки — і молода, і старша — це добре розуміли. Мама говорила: «Це така гра». І Софія приймала цю гру як свого роду вивернуту навзнік педагогіку. Проте дорога, котру вона, Софія, пізніше вибрала, навряд чи приваблювала її.

По суті своїй ця гра обмежувалася інцестом, чотирма стінами і ще чимось таким, що називається, навіть з огляду на дорослий диктат, терпкою хіттю. Узагалі дівчина навряд чи задумувалася над тим чи іншим вчинком. Просто їй було в кайф і нічого іншого — з дитячою безпосередністю вона вибрала собаку, а не kota. Вона нічого не розуміла, не бажала розуміти, не знала, що вона може розуміти, хоча світ перед нею відкривався не лише чотирма велетенськими кімнатами, оповитими зеленим мороком у золотавому серпанку. Софія мала гострий, практичний розум і класичної форми ніс, як у біломармурової грецької статуї. Це вона знала, це вона уточнювала, на превеликий подив своїх ровесників, що давно перейшли